

บทที่ 6

ทางเลือกในอนาคตของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทย

การวิเคราะห์ทางเลือก เพื่อนำไปสู่การกำหนดอนาคตภาพของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทย ด้านนาฏศิลป์ และดนตรี ได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน คือ

1. ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลการมองอนาคตของวิทยาลัยนาฏศิลป์ จากการสนทนากลุ่ม
2. ทางเลือกในอนาคตของวิทยาลัยนาฏศิลป์
3. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิต่อทางเลือกในอนาคต

6.1 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลการมองอนาคตของวิทยาลัยนาฏศิลป์จากการสนทนากลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมองภาพในอนาคตของวิทยาลัยนาฏศิลป์จากการสนทนากลุ่ม บุคคลภายในวิทยาลัยนาฏศิลป์ อันประกอบด้วย ครู และอาจารย์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 12 แห่ง และกลุ่มบุคคลภายนอก คือ ผู้ใช้ และผู้เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม ทั้ง 10 กลุ่ม สรุปได้ดังนี้

6.1.1 เป้าหมายในอนาคต

กลุ่มสนทนาต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญต่อเป้าหมายของการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยนาฏศิลป์เป็นอย่างมาก เพราะที่ผ่านมา เป้าหมายขาดความชัดเจน ดังนั้นในอนาคตต้อง กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนว่า วิทยาลัยนาฏศิลป์ ต้องเป็นสถาบันหลักของชาติในทางศิลปวัฒนธรรม ด้านนาฏศิลป์และดนตรี วิทยาลัยนาฏศิลป์ต้องเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่ในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมของไทย ทั้งสาระในเชิงนามธรรมและรูปธรรม และทั้งในรูปแบบ ดั้งเดิมของศิลปราชสำนักกับศิลปพื้นบ้าน และในรูปแบบพัฒนาให้สามารถสื่อสารได้ทันสมัย ดังตัวอย่างที่ได้จากกลุ่มสนทนาต่อไปนี้

...การจะเป็นอุดมศึกษาในอนาคต จะต้องมึเป้าหมายชัดเจน...

(บุคคลภายใน, กาศสินธุ์)

...เห็นด้วยว่า เป็นสถาบันหลักของชาติเราก็ว่าได้ ที่จะต้องเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ และการละคร เพราะฉะนั้นเห็นด้วยกับการที่จะอนุรักษ์ เผยแพร่ และสืบทอดอีกต่อไป...

(บุคคลภายนอก, กาศสินธุ์)

...เมื่อมีนาฏศิลป์ขึ้นในภูมิภาคต่าง ๆ คิดว่าเป็นหน้าที่ของนาฏศิลป์ของภูมิภาคต่าง ๆ ทำหน้าที่ตรงนี้ รักษา อนุรักษ์นาฏศิลป์ที่เป็นพื้นบ้าน...

(บุคคลภายนอก, พัทลุง)

ในด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ต้องการให้คำขวัญไว้ซึ่งแบบแผนความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ทั้งนาฏศิลป์ และดนตรีไทยของภาคกลาง และของท้องถิ่นในส่วนภูมิภาค ตลอดจนต้องการอนุรักษ์วัฒนธรรม ในด้านระบบการศึกษาของไทย เพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการศึกษา การแสดงมารยาท จริยธรรม ให้เข้ากับยุคสมัย แต่ยังคงความเป็นไทย ตัวอย่างของเสียงสะท้อนความคิดเห็นและความรู้สึกของกลุ่มสนทนาเป็นดังนี้

...เห็นด้วยในเรื่องของการอนุรักษ์ เพื่อวิถีชีวิตและจุดเด่น เพื่อความเป็นเอกลักษณ์ เพราะฉะนั้นเป้าหมายทั้งหลายทั้งปวง คือ ความมีเอกลักษณ์เป็นปึกแผ่นของชนชาติไทย จะได้รู้ว่าเป็นของเรา พอแสดงทางด้านดนตรีอย่างนี้ พอพูดแล้วบอกได้เลยว่านี่เป็นของไทยแน่นอน นอกจากจะเป็นของกลางแล้วยังสืบทอดไปทางท้องถิ่นต่าง ๆ ก็มี โดยเฉพาะเอกลักษณ์ด้านภาษา แม้แต่ภาษาที่เราใช้เป็นภาษากลางและแยกเป็นภาษาถิ่น เพราะฉะนั้นในการอนุรักษ์ก็เพื่อความเป็นหนึ่ง เป็นเอกลักษณ์ของพวกเราที่จะต้องดำเนินการในจุดนี้เพื่อให้อยู่ยั่งยืนและพัฒนาต่อไป...

(บุคคลภายใน, กาศสินธุ์)

...คิดว่าหน้าที่ของกรมศิลปากรอยู่ที่อนุรักษ์ของเดิม... สายตาของคนอื่น ๆ มองกรมศิลปากรทุกอย่างล้าสมัย ไม่ได้อยากให้เป็นอย่างนั้น อยากจะรู้ว่าวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมมันเปลี่ยนไป เราจะพัฒนาวัฒนธรรมใหม่ให้ดูดี คิดว่าอยากให้เพิ่มในส่วนของการพัฒนาวัฒนธรรมใหม่ด้วย คือ ขัดเกลาสิ่งใหม่ ๆ ที่อยู่ในสังคม ไม่ว่าจะ เป็นวัฒนธรรมในด้านของการศึกษา วัฒนธรรมในเรื่องของมารยาท วัฒนธรรมในเรื่องของการแสดง ในเรื่องของจริยธรรมอะไรพวกนี้ ปัจจุบันมันค่อนข้างจะแปลก ๆ ออกไปในปัจจุบันความเป็นเอกลักษณ์ของไทย ในเรื่องของกิริยามารยาท ในเรื่องของการมีสัมมาคารวะ ควรจะมี แต่ไม่ถึงว่าจะต้องคลานเข้า ในโลกปัจจุบันไม่คิดว่าจำเป็นจะต้องมีส่วนนั้น...

(บุคคลภายใน, พัทยา)

นอกจากนั้น เป้าหมายที่สำคัญในอนาคตของวิทยาลัยนาฏศิลป์ คือ ต้องมีการพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ ด้วยกระบวนการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

...ปัจจุบันนี้ จะต้องศึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยอย่างอื่นมาประกอบด้วย เพราะว่าต่อไปนี้ จะมีการสอนเฉพาะปฏิบัติอย่างเดียวยังไม่ได้แล้ว เพราะอยู่ในโลกแห่งนี้ ถ้าทำเพียงแค่นี้ไปไม่รอดแน่ เพราะฉะนั้นควรที่จะเสริมตรงส่วนนี้เข้าไปด้วย...

(บุคคลภายใน, กรุงเทพฯ)

...ที่อยากให้เห็นก็คือ อยากเห็นการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้พูดกัน หมายความว่า ถึงแม้จะเป็นงานของ ผอ.ศิริชัยชาญ แต่ว่าอยากให้ผลที่ออกมาจากการที่ท่านได้ทำงานครั้งนี้ ไม่ว่าจะ เป็นการหาข้อมูล หรืออะไรต่าง ๆ แล้วส่งผลมายังกรมศิลปากร และส่งผลมายังวิทยาลัยนาฏศิลป์ ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีอะไรยกระดับสูงขึ้นบ้างในทางที่ดีขึ้น...

(บุคคลภายใน, ลพบุรี)

จากข้อคิดเห็นดังกล่าว กลุ่มยังแสดงทัศนคติให้มีการใช้กระบวนการวิจัย
แล้วนำผลการวิจัยมาใช้แก้ปัญหา และพัฒนาการปฏิบัติงานด้วย

...กรมศิลปากรควรทำอะไรที่เป็นระบบ อย่างเช่น หากวิทยาลัยนี้มีเด็กน้อย ก็ต้อง
วิจัยว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้น โดยจัดทำให้เป็นระบบออกมาเป็นรูปธรรม และต้อง
สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยด้วย...

(บุคคลภายใน, เชียงใหม่)

จากประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของกลุ่มดังกล่าว สรุปได้
ว่า ในทัศนะของบุคคลภายในและบุคคลภายนอกวิทยาลัยนาฏศิลป์แล้ว ในอนาคต วิทยาลัยนาฏศิลป์
ต้องกำหนดเป้าหมายให้เป็นรูปธรรมและชัดเจน ในเรื่องต่อไปนี้

1. การเป็นสถาบันหลักของชาติ ในด้านศิลปวัฒนธรรม
2. การเป็นผู้นำทางด้านนาฏศิลป์ และดนตรี ทั้งรูปแบบของราชสำนัก
และรูปแบบท้องถิ่นต่าง ๆ
3. การปฏิบัติภารกิจในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ และพัฒนา
ศิลปวัฒนธรรมไทย และเอกลักษณ์ของชนชาติไทย เพื่อความเป็นไทยที่ยั่งยืน
4. การพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ ด้วยกระบวนการวิจัย

6.1.2 กระบวนการ

กลุ่มสนทนา ได้ให้ความสำคัญต่อกระบวนการจัดการศึกษาในอนาคตของ
วิทยาลัยนาฏศิลป์ว่า เจาะจงสำคัญในการทำให้ผลผลิตมีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน การนำเสนอ
ประเด็นเกี่ยวกับกระบวนการผลิต ควรแบ่งออกเป็น ด้านหลักสูตร การบริหาร (บุคลากร
งบประมาณ อาคารสถานที่ และอุปกรณ์ต่าง ๆ) และระบบการจัดการเรียนการสอน (การรับ
นักเรียน การสอน การวัดและประเมินผล รวมทั้งการนิเทศ)

6.1.2.1 หลักสูตรในอนาคต

ในอนาคต ต้องเปิดหลักสูตรเพิ่มในสาขาวิชาชีพให้มากขึ้น และหลากหลาย เพื่อให้ตรงตามความต้องการของตลาดงาน ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี โดยให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด และความสนใจ หลักสูตรในอนาคตควรแยกออกเป็นหลักสูตรสำหรับการผลิตศิลปิน หลักสูตรสำหรับการผลิตครู หลักสูตรสำหรับการผลิตนักวิชาการ และหลักสูตรสำหรับผลิตนักวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับการแสดง เพื่อให้ครอบคลุมงานต่าง ๆ ในการจัดการแสดงให้ประสบผลสำเร็จ และใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้อย่างภาคภูมิใจ ดังตัวอย่าง

...น่าจะจัดหลักสูตรที่ให้นักเรียนไปเข้ากับโลกภายนอกได้ แยกเป็นต่าง ๆ หลาย ๆ แห่ง ระดับอุดมศึกษาคณะที่เป็นครูและศิลปินก็มีหลักสูตรหนึ่ง ที่ควรจะเรียนเหมือนกับต้องคัดเลือกใหม่ให้เป็นคล้ายครูทนายท ต้องคนเก่งจริงถึงจะมา เป็นครูหรือเป็นศิลปิน แห่งชาติได้ แล้วก็ยังมีอีกสายหนึ่งที่จะไปเป็นได้ เช่น การจัดการด้านธุรกิจการแสดง และมีคฤเทศก์...ที่จะใช้ความรู้พื้นฐานจากนาฏศิลป์ ซึ่งจะทำให้หลายคนมีความหวังว่า เรียนจากนาฏศิลป์จบไปแล้วสามารถอยู่กับสังคมภายนอกได้อย่างเต็มภาคภูมิ มีอาชีพที่มีรายได้ดี และเป็นที่ยอมรับจากสังคม...

(บุคคลภายใน, กรุงเทพฯ)

...มีสาขาวิชาชีพให้ครบวงจร ในข้อนี้คิดว่าหลักสูตรการเรียนยังไม่เหมาะสม ต้องมีการเปลี่ยนแปลง ควรจะมีวิชาในหลักสูตรหลากหลายให้เลือกหลายสาขา เช่นเดียวกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ...

(บุคคลภายนอก, กาฬสินธุ์)

...ที่เป็นไปได้ก็จะมี โขน ละคร ปี่พาทย์ เครื่องสาย ขับร้อง ดนตรีพื้นเมือง นาฏศิลป์พื้นเมือง ขับร้องพื้นเมือง หรือจะเปิดทางด้านของตะวันตกเข้ามาอีก ไม่ว่าจะ เป็นบัลเล่ต์ กีตาร์ นำยีนดีถ้าทำได้ ด้านนักวิชาการ ด้านประวัติศาสตร์ การเรียนการสอนดนตรี จิตวิทยาการดนตรี เราจะต้องรีบทำอย่างเร่งด่วน

อยากได้หลายสาขา ควรจะเปิดให้มากที่สุด แต่ละสาขาควรจะเปิดแนวทาง
ที่กว้าง ๆ ให้เขามีโอกาสที่จะเลือกเรียนในระดับปริญญาในด้านที่เขาสนใจ...

(บุคคลภายใน, พัทลุง)

การเสริมสร้างและเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย
ยิ่งขึ้น เป็นลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งที่หลักสูตรต้องเน้นในอนาคต กลุ่มผู้สนทนาเสนอให้มี
หลักสูตรวิชานาฏศิลป์และดนตรีพื้นเมืองเป็นสาขาวิชาเอก เพื่อให้แก่นักเรียนในส่วนภูมิภาคได้มีโอกาส
เรียนรู้เป็นการสืบทอด เผยแพร่ ตลอดจนนำไปประกอบอาชีพต่อไป ดังตัวอย่างของเสียงสะท้อน
ในประเด็นนี้ มีดังนี้

...คิดว่าเราควรจะพัฒนาในเรื่องของหลักสูตร ควรมีหลักสูตรกลาง หลักสูตรภูมิปัญญา
ท้องถิ่นเข้ามาด้วย...

(บุคคลภายนอก, กาฬสินธุ์)

นอกจากนี้ กลุ่มยังมีความต้องการให้วิทยาลัยนาฏศิลป์เพิ่มวิทยฐานะ
และขยายหลักสูตรให้ครอบคลุมการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ประถมศึกษาถึงระดับปริญญาเอก เป็น
ของตนเองอีกด้วย

...น่าจะยกฐานะวิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ เป็นมหาวิทยาลัยก่อน...และให้
เชียงใหม่เป็นสาขา เปิดสอนจนถึงระดับปริญญาตรี

(บุคคลภายนอก, เชียงใหม่)

...ในเรื่องของการเปิดถึงระดับปริญญาตรี กรมศิลปากรน่าจะเปิดมาตั้งนานแล้ว
ตั้งแต่ปริญญาตรีไปจนถึงระดับปริญญาโทและปริญญาเอกเลย...

(บุคคลภายนอก, เชียงใหม่)

...ทำให้สิ่งคมยอมรับเหมือนกับวิชาชีพครู หรืออะไรต่าง ๆ ให้ไปสู่ปริญญาตรีได้ ให้มีอาชีพ และเรียนไปถึงปริญญาโท ปริญญาเอก เหมือนต่างประเทศ ซึ่งในสาขานี้ไปได้สูงสุดเลย กรมศิลปากรควรจะทำเป็นการได้เอง โดยไม่ต้องไปพึ่งหน่วยงานใดเลย...

(บุคคลภายนอก, กาศิรินทร์)

...มุมมองตรงที่ว่า การจัดระดับการศึกษามีความคิดว่า การเปิดในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นนั้น ในระดับประถมโรงเรียนทั่ว ๆ ไป จะมีอยู่แล้ว แต่ถ้าเป็นเรื่องของวิทยาลัยนาฏศิลป์ หรือ กรมศิลปากร น่าจะเปิดในระดับชั้นต้นขึ้นไปถึงระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก...

(บุคคลภายใน, ลพบุรี)

จากทัศนะโดยรวมของการสนทนากลุ่มดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า ในอนาคตวิทยาลัยนาฏศิลป์จำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยเน้น

1. ขยายเป้าหมายการผลิต โดยการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เกิดผลผลิตทรัพยากร ด้านศิลปวัฒนธรรมของนาฏศิลป์และดนตรี 4 กลุ่ม คือ ศิลปิน ครู นักวิชาการ และนักศิลปวิทยา (วิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการแสดงต่าง ๆ)
2. ควรเพิ่มรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับระบบ และเทคนิคของการจัดการแสดง เพื่อให้ผลผลิตมีความรอบรู้สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
3. ควรเพิ่มวิชาเอกด้านนาฏศิลป์และดนตรีพื้นเมือง
4. ควรจัดให้มีสาขาวิชาและรายวิชาเพิ่มมากขึ้นและหลากหลายขึ้น เช่น วิชาธุรกิจการแสดง วิชาประชาสัมพันธ์ และวิชามัคคุเทศก์ เพื่อให้ผู้จบการศึกษาสามารถประกอบธุรกิจ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมได้อย่างกว้างขวาง และเป็นเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพทางด้านศิลปวัฒนธรรมไทย
5. ขยายหลักสูตรด้านนาฏศิลป์และดนตรีให้ครบทุกระดับ ตั้งแต่ประถมศึกษาจนถึงปริญญาเอก

6.1.2.2 การบริหารในอนาคต

การบริหาร เป็นปัจจัยหลักในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน กลุ่มสนทนาได้ให้ความคิดเห็นในการพัฒนาการบริหารไว้ว่าควรเน้นทั้งในเรื่อง บุคลากร งบประมาณ อาคาร สถานที่ และอุปกรณ์

(1) บุคลากร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และผู้ร่วมงานในองค์กร ซึ่งในอนาคตควรได้รับการพัฒนาวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้บริหาร กลุ่มสนทนาต้องการให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีวิสัยทัศน์ที่ถูกต้อง มีความสร้างสรรค์ในงานด้านนาฏศิลป์และดนตรี ดังตัวอย่าง

...อยากได้ผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจ โดยเฉพาะวิชาทางด้านนาฏศิลป์และดนตรี ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อน การที่จะให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้นั้น ขั้นตอนการบริหารงานต้องละเอียดมาก หากผู้บริหารขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้แล้ว งานจะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร...

(บุคคลภายใน, กาฬสินธุ์)

นอกจากนั้น ผู้บริหารในอนาคตจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ และทักษะในการวางแผน และแก้ปัญหา รวมทั้งกลยุทธ์ในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้ทันสมัย ทันโลก ตัวอย่างทางทัศนะจากกลุ่มคือ

...คุณสมบัติของผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์กว้าง และมีความรู้ในเรื่องของศิลปวัฒนธรรม ที่อยู่ในสมองให้ลึกที่สุด ก่อนจะเป็นผู้บริหาร ควรผ่านงานและมีประสบการณ์ด้านนาฏศิลป์และดนตรีมามากพอ และรู้จักวางแผนในการสร้างบุคลากรให้มีศักยภาพพอที่จะเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และคิดอะไร เพื่อการดำเนินงานไม่ซ้ำแก้ปัญหาวันต่อวันเท่านั้น...

(บุคคลภายใน, พัทลุง)

คุณภาพของผู้บริหารในอนาคตมีความสำคัญมาก ผู้บริหารในอนาคตที่ต้องการ ต้องเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทและ/หรือบัณฑิตศึกษา มีความรู้ ประสบการณ์ ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหาร มีความรับผิดชอบสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีด้วย ดังตัวอย่าง

... โดยเฉพาะผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ทุกแห่ง จะต้องมีความสมบัติพิเศษเหมือนกัน เช่น (1) ต้องผ่านหลักสูตรของผู้บริหาร (2) จะต้องมีการดำรงตำแหน่งตามวาระที่ชัดเจน (3) จะต้องมีความรู้ด้านทฤษฎีและปฏิบัติ (4) มีความรู้ในวิชาชีพเป็นอย่างดี (5) เป็นนักวิชาการที่มีความรู้รอบด้าน มีความสนใจในเหตุการณ์บ้านเมือง (6) มีความสามารถในด้านการบริหาร (7) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (8) ต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมเป็นอย่างดีด้วย (9) มีมนุษยสัมพันธ์เยี่ยม (10) เชื่อมมั่นในตัวเองและมีความรับผิดชอบสูง...

(บุคคลภายใน, เชียงใหม่)

จากประเด็นที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีความสำคัญต่อความสำเร็จของงาน ต่อบุคลากร และต่อสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ฉะนั้น การจะพิจารณาบุคลากรขึ้นมาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคต ควรพิจารณาคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ในการเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาประเทศ
2. มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นผู้มีความเหมาะสม และต้องผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บริหาร
3. ได้รับวุฒิการศึกษาทางวิชาการบริหารงานระดับมหาบัณฑิต และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบสูง และมีมนุษยสัมพันธ์ดี ปฏิบัติงานด้วยเหตุผล และยึดงานเป็นหลัก

กระจายอำนาจในการบริหาร เป็นประเด็นที่กลุ่มสนทนามองว่า มีความสำคัญมากในอนาคต วิทยาลัยนาฏศิลป์มีนโยบายและมาตรฐานวิชาชีพที่เป็นเอกภาพ แต่การบริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ ควรเป็นแบบกระจายอำนาจที่ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันกำหนด เป้าหมาย แนวทาง และแผนงานที่เหมาะสมของวิทยาลัย เพื่อพัฒนาและควบคุมงานให้ได้ มาตรฐานตามนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังตัวอย่าง

...ถ้าสามารถกระจายอำนาจในการบริหารสู่ส่วนภูมิภาคได้ก็จะดี ผลผลิตที่ออกมา ก็จะมีปริมาณเพิ่มขึ้น ส่วนวิธีการที่จะควบคุมคุณภาพนั้นอยู่ที่การสร้างเกณฑ์และระบบควบคุม มาตรฐานเป็นตัวกำหนดกรอบ...

(บุคคลภายใน, กาศิรินทร์)

...ในด้านการบริหารควรจะเป็นการกระจายอำนาจ น่าจะมีทั้งสองอย่างคือ ฝ่ายบริหารไปสู่ฝ่ายปฏิบัติ เพราะว่าลักษณะธรรมเนียมประเพณี เราเชื่อผู้ใหญ่ แต่ ขณะเดียวกันปัญหาที่เกิดจากฝ่ายปฏิบัติก็มีอยู่มากมาย เพราะฉะนั้นในบางครั้งต้องขอ ข้อมูลจากฝ่ายปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การบริหารที่ถูกต้อง...

(บุคคลภายนอก, กาศิรินทร์)

จากทัศนะของกลุ่มสนทนา สรุปภาพการบริหารและการจัดการใน อนาคต ได้ว่า

1. ต้องมีการกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาค ทั้งในด้านการบริหารทั่วไป การบริหารหลักสูตร การควบคุมมาตรฐานวิชาการ และวิชาชีพ
2. ต้องมีพระราชบัญญัติให้วิทยาลัยนาฏศิลป์ทุกแห่ง ในสังกัด กรมศิลปากร สามารถจัดการศึกษาในระดับศิลปะบัณฑิตได้ หากมีความพร้อมและมีศักยภาพถึงระดับ มาตรฐานของการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

นอกจากผู้บริหารแล้ว ครู อาจารย์ เป็นบุคลากรที่สำคัญมาก เพราะ ความรู้ ความสามารถ โลกทัศน์ วิสัยทัศน์ บุคลิกภาพ และความสามารถถึงงามของครู อาจารย์ มีผลโดยตรงต่อคุณภาพของกระบวนการและผลผลิต ดังนั้นกลุ่มสนทนามีความเห็นว่ ในอนาคต ครู

และอาจารย์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ต้องได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างจริงจัง ทั้งถึง และ ต่อเนื่องในหลาย ๆ ลักษณะ ทั้งการศึกษาต่อ การประชุมสัมมนา การศึกษาอบรม การศึกษาคูงาน และการพัฒนาทางวิชาการ โดยต้องมีผลงานการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

...การพัฒนาที่สำคัญที่สุด ก็คือ บุคลากร ถ้าพัฒนาบุคลากรได้ก่อนอันดับแรกเป้าหมาย ที่วางไว้ก็บรรลุ เพราะว่าเมื่อพัฒนาบุคลากรแล้ว บุคลากรจะมีความรู้และความสามารถในการอนุรักษ์ สร้างสรรค์ และเผยแพร่ต่อไปได้...

(บุคคลภายใน, ทัทลุง)

...การพัฒนาของนาฏศิลป์ ดนตรี พลศึกษา เกษตร เป็นการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติ พลศึกษาได้พัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพสูงขึ้น และมีความพร้อมที่จะเป็นปรีชาคุณโดย สมบูรณ์แบบ ผลงาน มีตำรา มีเอกสารค่อนข้างสมบูรณ์ ทั้งนี้เริ่มต้นจากความต้องการ และความสนใจของบุคลากรภายในเป็นส่วนใหญ่...

(บุคคลภายนอก, ลพบุรี)

...สนับสนุนให้บุคลากร ได้เข้าร่วมอบรมสัมมนา และศึกษาต่อในระดับปริญญาโท เพื่อต้องการให้รู้จักมองโลกให้กว้างไกล ในฐานะที่จะต้องสร้างคนและพัฒนา วิชาการในวันข้างหน้า...

(บุคคลภายใน, เชียงใหม่)

...บุคลากรมีความพร้อมในเฉพาะวิชาการที่ถนัดของแต่ละคน แต่ว่าโลกทัศน์ ค่อนข้างแคบ ฉะนั้น น่าจะมีการส่งเสริมการดูงานในประเทศตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ หรือสถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษาต่าง ๆ ให้เข้าใจองค์ที่เสียก่อนว่า รูปแบบของ เอกชนและรัฐบาลมีรูปแบบการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการ จัดการเรียนการสอน ต่อจากนั้น ขอให้ได้มีโอกาสไปศึกษา ดูงานต่างประเทศ ซึ่ง จะเป็นการพัฒนาบุคลากรโดยตรง...

(บุคคลภายใน, ลพบุรี)

จากข้อเสนอของกลุ่มสนทนาเกี่ยวกับบุคคลากรดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า รูปแบบการพัฒนาบุคลากรในอนาคต มีความจำเป็นต้องดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาระเบียบที่เกี่ยวกับบุคลากร เพื่อเตรียมการจัดส่งครูอาจารย์ ไปศึกษาต่อ
2. จัดวางแผนพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ
3. ดำเนินการตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีขั้นตอน เช่น ส่งเข้ารับการอบรม สัมมนา หรือประชุมวิชาการที่เกี่ยวข้อง ส่งบุคลากรศึกษาต่อ
4. ติดตามประเมินผลและปรับแผนให้บุคลากรมีโอกาสแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ตามความถนัด สามารถนำไปสู่การสอนที่สร้างผลผลิตได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

(2) งบประมาณ ในทัศนะของผู้ร่วมการสนทนาจากกลุ่มต่าง ๆ เป็นที่ชัดเจนว่า งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งสนับสนุนให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มสนทนาได้เสนอประเด็นปัญหาข้อคิดเห็นในอนาคตเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณดังนี้

...ในเรื่องของงบประมาณ ถ้าเป็นไปได้อยากของบประมาณเพิ่ม เพื่อพัฒนาวิทยาลัยนาฏศิลป์ให้ก้าวหน้าต่อไป...

(บุคคลภายใน, พัทลุง)

...ควรจัดงบประมาณสำหรับการทำงานวิจัย ด้านอนุรักษ์นาฏศิลป์ และดนตรีพื้นเมือง ทั้งทางกว้าง และทางลึก เพื่อการสืบทอดที่สมบูรณ์ต่อไป...

(บุคคลภายใน, กาฬสินธุ์)

จากข้อคิดเห็นของกลุ่มแสดงให้เห็นว่า การมองอนาคตเกี่ยวกับงบประมาณที่สามารถนำไปปฏิบัติจริง ต้องใช้วิธีการดังนี้

1. ปรับการเสนอของบประมาณประจำปี โดยใช้วิธีคิดร่วมกัน
ทุกหน่วยงานของกรมศิลปากร และพิจารณาลำดับความสำคัญจากแผน และโครงการที่แต่ละ
หน่วยงานนำเสนอประกอบกับความเป็นไปได้

2. ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหา และแนวทางการ
พัฒนางบประมาณของวิทยาลัยนาฏศิลป์ เสนอแผนงานหลักที่สำคัญให้เป็นรูปธรรม รวมทั้งค่าใช้จ่าย
ต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ดำเนินการ เพื่อขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเป็นกรณีพิเศษที่จำเป็น และเร่งด่วน
แยกออกจากการของบประมาณตามปกติ

(3) อาคาร สถานที่ และอุปกรณ์ต่าง ๆ

ทรัพยากร ด้านอาคาร สถานที่ และอุปกรณ์ เป็นสิ่งที่
คาดหวังว่าในอนาคต ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เพื่อสร้างความพร้อมในการจัดการเรียน
การสอนให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างเต็มที่ มีห้องปฏิบัติการ สิ่งสำคัญ คือ มีเวทีสำหรับ
การซ้อม และการแสดง ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญต่อวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่จะช่วยในการจัด
การเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมผลผลิตที่ได้มาตรฐาน ดังตัวอย่าง

...ก่อนที่จะจัดการสอนถึงระดับปริญญาตรีต้องการให้มองทรัพยากรเป็นเรื่องแรก ทั้ง
ครูผู้สอน งบประมาณ สถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ พร้อมอุปกรณ์ต่าง ๆ
มีห้องพักครู และห้องประชุม...

(บุคคลภายนอก, เชียงใหม่)

6.1.2.3 ระบบการจัดการเรียนการสอนในอนาคต

กลุ่มสนทนาได้เสนอให้วิทยาลัยนาฏศิลป์ปรับปรุงระบบการจัดการ
เรียนการสอนในอนาคต โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ การรับนักเรียน การจัดการเรียน
การสอน การประเมินผล และการนิเทศ โดยแต่ละส่วนมีลักษณะดังนี้

(1) การรับนักเรียน กลุ่มได้เสนอความคิดเห็นว่า ในอนาคต
รูปแบบการรับนักเรียนควรเป็นเชิงรุก และมีรูปแบบหลากหลาย โดยเน้นการพัฒนาความถนัด และ
ศิลปนิสัย วิทยาลัยยังมีความจำเป็นที่ต้องรับนักเรียนส่วนหนึ่งตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพื่อที่จะ

สามารถเสริมสร้างและพัฒนาให้ผลผลิต มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถเป็นศิลปิน และพัฒนา
ศักยภาพไปถึงระดับผู้เชี่ยวชาญทางนาฏศิลป์และดนตรี เพื่อการอนุรักษ์ เผยแพร่ สืบทอด และพัฒนา
ศิลปวัฒนธรรมไทยไว้ได้ ดังตัวอย่าง

...ต้องปลูกฝังมาตั้งแต่ต้น ถ้าจะให้มีความเชี่ยวชาญ ควรจะเริ่มตั้งแต่เด็ก เพราะ
เด็กที่เรียนจะมีความมั่นใจในการจดจำ มีประสิทธิภาพ และไปถึงระดับความ
เชี่ยวชาญได้...

(บุคคลภายใน, ลพบุรี)

...วิทยาลัยนาฏศิลป์ควรรับนักเรียนตั้งแต่การศึกษาภาคบังคับ เด็กพวกนี้จะถูกฝึก
ตั้งแต่เล็ก แล้วก็กลายเป็นศิลปินที่ดี...

(บุคคลภายนอก, กรุงเทพฯ)

...เด็กที่จะรับเข้ามาต้องมีคุณภาพ การเรียนนาฏศิลป์ ต้องมีความพร้อมมาก และ
มีพรสวรรค์...

(บุคคลภายนอก, เชียงใหม่)

การรับนักเรียนเข้าศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ได้มีการดำเนินการ
มาหลายลักษณะตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จากการรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาปรับเปลี่ยน และ
ขยายมาเป็นการรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมีมัธยมศึกษาตอนปลายตามลำดับ เพื่อ
สนองตอบความเปลี่ยนแปลงของสังคม และนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาของรัฐ อย่างไร
ก็ตาม ความคิดเห็นของกลุ่มนี้ว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะเป็นแนวทาง เพื่อนำไปสู่ทางเลือก
ในอนาคตของวิทยาลัยนาฏศิลป์ต่อไป

(2) การจัดการเรียนการสอน กลุ่มได้เสนอรูปแบบและลักษณะ
ของการจัดการเรียนการสอนในอนาคต เพื่อพัฒนาคุณภาพของผลผลิต ให้มีความรู้ ความสามารถ
คุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ และประสบการณ์ที่ดี ทั้งในด้านการศึกษา และการแสดงไว้เป็น
ประเด็นสำคัญ ดังนี้

การสอนวิชาสามัญ และศิลปะ ต้องให้ความสำคัญควบคู่กันไป
และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจการเรียนการสอนของวิทยาลัยนาฏศิลป์

... วิชาศิลปะกับวิชาสามัญ เท่าที่เป็นอยู่ในความรู้สึกของบุคคลภายนอก จะเห็นว่า
วิทยาลัยนาฏศิลป์เรียนวิชาศิลปะอย่างเต็มตัว ฉะนั้นในจุดนี้ ต้องปรับให้เป็นไปในลักษณะ
คู่ขนาน และต้องประชาสัมพันธ์ว่าวิทยาลัยนาฏศิลป์จัดการเรียนการสอนทั้งวิชาสามัญ
และวิชาศิลปะ...

(บุคคลภายใน, กาศิรินทร์)

ในอนาคตจะต้องจัดการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อ
ช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูล ข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทันกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคม

... วิทยาลัยนาฏศิลป์ จะต้องจัดระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้อง สามารถรับ
กระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลง มีการติดตั้งระบบสแกนเน็ต หรืออินเทอร์เน็ต เพื่อเร่ง
คุณภาพ จะต้องศึกษาวิธีการเพื่อการให้ข้อมูล ข่าวสารในการเรียนรู้ที่ดี หรือ
การเผยแพร่เพื่อสู่ระบบที่ควรจะเกิดขึ้นข้างหน้า...

(บุคคลภายนอก, ลพบุรี)

การสอนของครูในอนาคต ควรเน้นเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์
สืบทอด เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอย่างสมบูรณ์ โดยสอนให้นักเรียนคิดเป็น และทำเป็น

... ในการสอน ถ้าครูถ่ายทอดให้กับศิษย์ไม่หมด ตรงนี้หมายถึงหวังวิชา ก็ไม่สามารถ
อนุรักษ์และสืบทอดได้สมบูรณ์ เพราะขาดการถ่ายทอดอย่างจริงจัง...

(บุคคลภายนอก, กาศิรินทร์)

...หากเราจะให้การศึกษา ไม่ว่าจะระดับใด ครูต้องสอนให้นักเรียนคิดเป็น จะคิดอะไรก็ต้องว่ากันเป็นเรื่อง ๆ ไป...

(บุคคลภายนอก, กรุงเทพฯ)

ควรปลูกฝังจรรยาบรรณของวิชาชีพ ทางด้านนาฏศิลป์ และดนตรี เพื่อสร้างเจตคติที่ดีให้เห็นคุณค่าความสำคัญ และเกิดความภาคภูมิใจในวิชาชีพ ตลอดจนเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

...ในระบบการพัฒนาการเรียนการสอน ครูต้องสร้างจรรยาบรรณเกี่ยวกับวิชาชีพ ด้านนาฏศิลป์และดนตรีแก่ศิษย์ เพื่อจะได้ประพฤติตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และสร้างมาตรฐานวิชาชีพด้านนี้ด้วย...

(บุคคลภายนอก, กรุงเทพฯ)

จากทัศนะของกลุ่มสนทนาดังกล่าว บ่งชี้ว่าในอนาคต วิทยาลัยนาฏศิลป์ต้องปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ถึงระดับมาตรฐานของการเป็นผู้นำทางศิลปวัฒนธรรม ด้านนาฏศิลป์ และดนตรี กล่าวคือ

1. จัดการสอนวิชาสามัญให้สัมพันธ์กับนาฏศิลป์และดนตรี และมีการประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจระบบการเรียนการสอนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่มีทางเลือกในการศึกษาต่อ ทั้งในสาขานาฏศิลป์ ดนตรี และสาขาวิชาสามัญ
2. จัดการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าช่วยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อจากข้อมูลข่าวสาร และทันต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม และของโลก
3. ครูต้องพยายามสอนและถ่ายทอดวิชาความรู้แก่ศิษย์ ให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการอนุรักษ์ สืบทอด และเผยแพร่ทางด้านศิลปวัฒนธรรมต่อไป อย่างมีประสิทธิภาพจนเป็นที่ยอมรับของสังคม
4. ต้องสร้างให้ผลผลิต มีความรู้ ควบคู่ไปกับคุณธรรม จริยธรรม และมั่นคงต่อจรรยาบรรณของวิชาชีพด้านนี้ตลอดไป

5. ต้องสอนให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักทำ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต และในการประกอบอาชีพได้อย่างดีด้วย

(3) การประเมินผล กลุ่มสนทนามีความคิดเห็นว่า ในอนาคต การประเมินผลจะมีความสำคัญมาก วิทยาลัยนาฏศิลป์จำเป็นต้องมีหน่วยงานควบคุมคุณภาพและมาตรฐาน ทั้งด้านนาฏศิลป์และดนตรี รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการส่งเสริม การวิจัย เพื่อพัฒนา มาตรฐานการศึกษา การแสดงและเอกสารทางวิชาการ ดังตัวอย่าง

...ควรมีองค์กรที่คุมมาตรฐานด้านนาฏศิลป์ และดนตรี เป็นแหล่งวิชา
ที่เป็นศูนย์ข้อมูล และควบคุม เรื่องของเอกสาร ตำรา...

(บุคคลภายใน, กาศิรินทร์)

...ปัจจุบันนี้ มีนักเรียน นักศึกษา ที่จบวิทยาลัยนาฏศิลป์แล้ว ไปไหน
ก็เปอร์เซ็นต์ที่ตำราวิชาชีพที่ใช้วิชาชีพที่เรียนมา และก็เปอร์เซ็นต์ที่ประกอบอาชีพอื่น
ซึ่งไม่ใช่วิชาชีพที่ศึกษา...

(บุคคลภายนอก, พัทลุง)

...ต่อไปต้องมีการประเมินติดตามด้วยว่า ผลการแสดงที่คนดูวิพากษ์วิจารณ์ เป็น
อย่างไร เพื่อการพัฒนา...

(บุคคลภายใน, กาศิรินทร์)

จากข้อคิดเห็นของกลุ่มสนทนา สรุปได้ว่า ต้องการให้มีองค์กร
ควบคุมมาตรฐานทางการแสดง และเป็นศูนย์สารสนเทศที่มีข้อมูลสารสนเทศ ผลงานวิจัย
ตำรา และเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เป็นศูนย์วิจัยและประเมินเพื่อการพัฒนา มีกิจกรรม
การศึกษา เช่น การศึกษาติดตามผลของผู้จบการศึกษาว่าได้ไปประกอบอาชีพอะไรบ้าง ตรงสาขา
วิชาที่เรียนหรือไม่ และต้องให้มีการประเมินผลการแสดงจากผู้ชมการแสดง

สำหรับการประเมินผลทางการศึกษาในอนาคต ต้องเน้นการประเมินเพื่อพัฒนากระบวนการและคุณภาพของผลผลิต สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต้องประเมินทั้งผลการศึกษาและการแสดง แนวคิดในการประเมินผลทางการศึกษาของนักเรียนมีดังนี้

1. การประเมินผลการศึกษา วิทยาลัยต้องส่งเสริมให้บุคลากร คือ ครูผู้สอน ร่วมกันกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน และคิดสร้างเครื่องมือเพื่อใช้วัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียน
2. การประเมินผลการแสดง ต้องใช้การประเมินจากการแสดงจริง ผู้ประเมินควรมาจากหลายฝ่ายคือ ผู้กำกับการแสดง ผู้กำกับเวที ผู้ฝึกซ้อม และผู้ชมการแสดง
3. การประเมินผลการจบการศึกษา ต้องใช้วิธีประเมินทั้งข้อ 1 และข้อ 2 รวมกัน โดยมีการจัดกิจกรรมเสนอต่อประชาชนคนดู มีคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ชำนาญการเป็นผู้ประเมิน ทั้งนี้เพื่อสร้างเสริมความรู้ ประสบการณ์ และการทำงานเป็นทีมด้วยความรักและสามัคคี อันเป็นพลังไปสู่ความสำเร็จในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

(4) การนิเทศ เป็นงานหลักในการพัฒนา ทั้งการพัฒนาบุคลากร และระบบการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นในอนาคต ต้องมีตำแหน่งศึกษานิเทศก์ในกรมศิลปากรที่ปฏิบัติงานทั้งในกรุงเทพฯ และภูมิภาค รูปแบบการนิเทศในอนาคต ต้องเน้นการส่งเสริม สนับสนุนให้ครู อาจารย์ ได้ปฏิบัติงานการเรียนการสอน และการพัฒนาวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งจำเป็นมากที่ผู้นิเทศควรรู้ให้ความรู้ คำแนะนำ ให้ข้อมูลย้อนกลับทั้งจุดดีและจุดด้อยของผู้ร่วมงานด้วยท่าทีที่สร้างสรรค์ ไม่ใช่เป็นการจับผิดหรือเป็นการตำหนิ แต่เป็นการร่วมมือ ช่วยเหลือกันในการสร้างสรรค์การปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

...อยากให้ มีหน่วยศึกษานิเทศก์ เพื่อดำเนินการนิเทศทั้งวิชาสามัญและวิชาศิลปะ ให้กับครู-อาจารย์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ และควรขยายไปทั่วทุกเขต ทุกจังหวัด...

(บุคคลภายใน, เชียงใหม่)

...ต้องการศึกษานิเทศก์ ทางด้านนาฏศิลป์และดนตรี...

(บุคคลภายใน, กาศิรินทร์)

จากประเด็นของกลุ่มในเรื่องการนิเทศนั้น สอดคล้องกับประเด็นด้านปัญหาและอุปสรรค ซึ่งกล่าวถึงความขาดแคลนศิลปิน และนักวิชาการที่เชี่ยวชาญ เอกสารทางวิชาการ รวมทั้งคุณภาพของผลผลิต ต่ำกว่ามาตรฐาน ดังนั้นในอนาคต จึงควรมีหน่วยงานศึกษานิเทศก์ของกรมศิลปากร และวางแผนการดำเนินงาน ทั้งในระยะสั้น และระยะยาวในด้านการนิเทศให้เป็นรูปธรรม

6.1.3 ผลผลิต

ผลผลิตในอนาคตที่กลุ่มให้ความสำคัญ คือ ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนาฏศิลป์และผลงานการแสดงสู่ประชาชน สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนาฏศิลป์นั้น กลุ่มคาดหวังว่า จะเป็นครู และหรือ เป็นศิลปินที่ดี มีความสมบูรณ์แบบ ทั้งคุณภาพ และมาตรฐาน มีความรู้ ความสามารถในหลาย ๆ ด้าน เพื่อสนองความต้องการของตลาดและสามารถประกอบอาชีพได้อย่างดี ดังตัวอย่าง

...ผลผลิตของกรมศิลปากรต้องมีคุณภาพ ผู้สำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว ต้องสมบูรณ์แบบเป็นครูที่ดี เป็นศิลปินที่เชี่ยวชาญ...

(บุคคลภายใน, ลพบุรี)

...ผลผลิต จะต้องมีความรู้ ความสามารถ ในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการแสดง และต้องประยุกต์ใช้เป็น...

(บุคคลภายนอก, หัตถลุง)

นอกจากนี้ วิทยาลัยนาฏศิลป์ต้องผลิตนักวิชาการและนักวิจัยที่มีความเป็นเลิศทั้งทางศาสตร์และศิลป์ของศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ดังตัวอย่าง

...ต้องผลิตนักวิจัย นักประวัติศาสตร์ และคนที่มีความสามารถเฉพาะตัว โดยเฉพาะ
ต้องการคนหนุ่ม คนสาว...

(บุคคลภายนอก, เชียงใหม่)

...ความคาดหวังของบุคคลภายนอกที่มองวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ก็ไม่แตกต่างจากอดีต ปัจจุบัน แล้วต่อเนื่องถึงอนาคต นั่นคือ คาดหวังว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากกรมศิลปากรแล้ว จะต้องเป็นเลิศทั้งด้านศาสตร์และศิลป์...

(บุคคลภายนอก, เชียงใหม่)

จากที่ได้กล่าวมา แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังของกลุ่มสนทนาที่มีต่อผลผลิตด้านการศึกษาในอนาคตของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยต้องการให้พัฒนาการศึกษาไปจนถึงระดับสูงสุด และในขณะเดียวกันก็ต้องขยายสาขาวิชาให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของสังคม และเพื่อให้ผู้จบการศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง ทั้งด้านศิลปินครู นักวิชาการ และนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการแสดงต่าง ๆ

สำหรับด้านการแสดง กลุ่มสนทนาต้องการเห็นการแสดงหรือการเผยแพร่ในอนาคต มีการปรับปรุงโดยสิ่งที่แสดงนั้น ต้องมีการเผยแพร่ทั้งที่เป็นศิลปะของเดิมแท้ ๆ และศิลปะที่มีการปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับยุค ทันสมัย นอกจากนี้ วิธีการเผยแพร่ต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานของกรมศิลปากรและมีประสิทธิภาพ ทั้งเทคโนโลยีที่ทันสมัย และวิธีการนำเสนอตรงตามความสนใจของผู้บริโภค และควรขยายสื่อการนำเสนอจากการแสดงบนเวทีไปสู่ระบบสื่อสารมวลชนอื่น ๆ ตามสมัยด้วย

...ควรจะมีการปรับปรุง ไม่ใช่ปรับเปลี่ยน ปรับปรุงนี้คงจะปรับปรุงในสองลักษณะคือ หนึ่ง ปรับปรุงการแสดงโดยการนำของโบราณหรือของแท้ ๆ ออกแสดง และสองปรับปรุงเพื่อให้ทันยุค ทันสมัย ให้คนดูติดใจต้องการดูอีก...

(บุคคลภายใน, กาศสินธุ์)

... อาจเป็นการแสดงที่หลากหลาย ไม่ใช่ร่าอย่างเดียว ขณะเดียวกันก็มีการแสดง
ประยุกต์ชุดใหม่ ๆ เข้าไปสอดแทรกเพื่อเอาใจคนรุ่นใหม่ อาจจะ 5 ชุด และชุด
สมัยใหม่ 1 ชุด มีโมเตอร์แดนซ์ มีอะไรต่ออะไรเข้าไปสอดแทรก ไม่มีอะไร
เสียหายเพราะเป็นการแสดงยุคใหม่...

(บุคคลภายนอก, ลพบุรี)

... ต้องการให้เผยแพร่อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ได้มาตรฐานของกรมศิลป์
จริง ๆ...

(บุคคลภายใน, เชียงใหม่)

... เราจะต้องใช้หลายอย่างประกอบกันทั้งเทคนิค แสง สี เสียง ทั้งพฤติกรรม
วิทยาการใหม่ทั้งหลาย แม้แต่รูปแบบการแสดงเราอาจจะไม่ได้อยู่ในเวทีที่มีกรอบ
เราอาจจะต้องไปอยู่กลางแจ้ง แต่ว่าเราอาจจะใช้ระบบอื่นด้วย เพราะฉะนั้นเรา
ถึงมองจุดของการแสดงของกรมศิลปากรที่อาจจะต้องเพิ่มขึ้น แต่เราก็ยังคงความ
เป็นเอกลักษณ์ไทย มองดูก็รู้ว่านี่คือไทย เขาเรียกว่ามีการประยุกต์ มี
การพัฒนา ตามจังหวะอย่างเป็นไทยแม้ว่าจะเป็น พ.ศ. 2550 ก็ยังเป็นไทย...

(บุคคลภายนอก, กาศสินธุ์)

... อีก 10 ปีข้างหน้า ผลผลิตของวิทยาลัยนาฏศิลป์สามารถที่จะรักษารูปแบบ และ
สามารถสร้างสิ่งอะไรใหม่ ๆ ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม จะเป็นการสร้างละครขึ้นมา
หรือสร้างการแสดงอะไรก็ได้ ซึ่งเป็นผลผลิตจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ และสามารถที่จะ
แตกแขนงไปได้ ไม่เฉพาะแต่ที่ได้รับการสอนจากครูเท่านั้น...

(บุคคลภายใน, กรุงเทพฯ)

จากความคิดเห็นของกลุ่มสนทนา ในอนาคตวิทยาลัยนาฏศิลป์
กรมศิลปากร ต้องพัฒนาการแสดงเผยแพร่ให้ประชาชนชื่นชมในศิลปะการแสดงนาฏศิลป์และ
ดนตรี ดังนี้

1. ต้องจัดให้มีการแสดงทั้งแบบดั้งเดิม ซึ่งจำเป็นต้องอนุรักษ์ไว้ และการแสดงที่ได้ปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะกับยุคสมัย
2. ต้องจัดให้มีการแสดงหลาย ๆ อย่าง และนำการแสดงของศิลปะสากลเข้ามาร่วมแสดงด้วย
3. จัดการแสดงให้มีประสิทธิภาพ เพราะผู้ชมในอนาคตต้องการดูแล้วเข้าใจง่าย จึงต้องใช้เทคโนโลยีทั้งแสง สี เสียง เข้ามาช่วย
4. จัดการแสดงแบบประยุกต์ให้เข้ากับสมัยนิยม และใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้ผู้ชมสนใจ และสนุกสนาน
5. สร้างสรรค์การแสดงชิ้นใหม่ ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้สามารถแสดงเอกลักษณ์และคงความเป็นไทยไว้ได้

6.2 ทางเลือกในอนาคตของวิทยาลัยนาฏศิลป์

จากผลการศึกษาประวัติศาสตร์ สถานภาพปัจจุบันและปัญหา รวมทั้งผลการวิเคราะห์ การสนทนากลุ่มบุคคลภายในและบุคคลภายนอกวิทยาลัยนาฏศิลป์ เรื่องวิวัฒนาการและอนาคตภาพของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทย เมื่อนำมาประมวล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ข้อค้นพบต่าง ๆ เข้าด้วยกันแล้ว พบว่า ทางเลือกในอนาคตของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทยนั้น น่าจะมี 3 ทาง ดังนี้

6.2.1 ทางเลือกที่ 1 : ขยายสาขาวิชาเพื่อบกมาตรฐานวิชาชีพในตลาดงาน

1. เป้าหมาย คือ บกมาตรฐานวิชาชีพในตลาดงาน โดยการขยายการจัดการศึกษา และปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การแสดงให้ได้มาตรฐาน และสนองตอบต่อตลาดงาน

2. กระบวนการ มีการดำเนินงาน 7 ประการ ดังนี้

2.1 ขยายสาขาวิชาชีพพื้นฐาน ให้เพียงพอต่อการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมไทยและพัฒนาหลักสูตรให้ได้มาตรฐานในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนาฏศิลปควรมีหลักสูตรที่ผลิตบุคลากรอย่างน้อย 4 สาขา คือ บุคลากรด้านการศึกษา ศิลปิน นักวิชาการ และ นักศิลปวิทยา (นักวิชาชีพต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของการแสดง ได้แก่ กำกับเวที กำกับการแสดง การจัดการธุรกิจการแสดง จัดฉาก เทคนิคแสงสีเสียง ประชาสัมพันธ์ แต่งหน้าทำผม ผลิตและซ่อมบำรุงรักษาเครื่องดนตรีและเครื่องแต่งกาย เป็นต้น) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร จะต้องแยกคุณสมบัติที่ปะปนกันอยู่ กระจายให้เป็นหลักสูตร 4 หลักสูตร คือ

- (1) หลักสูตรศิลปินที่เน้นการสร้างเสริมสมรรถภาพและคุณสมบัติของการเป็นศิลปิน
 - (2) หลักสูตรศิลปศึกษาที่เน้นการสร้างเสริมสมรรถภาพและคุณสมบัติของการเป็นนักการศึกษาด้านนาฏศิลป์ ดนตรี
 - (3) หลักสูตรนักวิชาการที่เน้นการสร้างเสริมสมรรถภาพคุณสมบัติของการเป็นนักวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม
 - (4) หลักสูตรนักศิลปวิทยา เน้นคุณสมบัติของการเป็นนักวิชาชีพต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของการแสดง ทั้งหน้าเวทีและหลังเวที
- พร้อมกันนี้ ต้องปรับขยายและพัฒนาหลักสูตรทั้ง 4 ดังกล่าว ให้ถึงระดับปริญญาตรี

2.2 พัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านบริหารและการจัดการให้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างและลึกซึ้งในทางศิลปวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รู้จักวางแผนระยะยาว แก้ปัญหา และกลยุทธ์ในสร้างศักยภาพของบุคลากรให้ทันโลก ทันสมัย เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้การพัฒนาหลักสูตรและผลผลิตให้มีประสิทธิภาพทั้งเชิงวิชาการและการปฏิบัติให้ได้มาตรฐาน

2.3 พัฒนาคู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีวิสัยทัศน์ศักยภาพสูงขึ้น สร้างสรรค์ และพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนการสอนทั้งทฤษฎี ปฏิบัติ และด้านการผลิตผลทางวิชาการให้สูงขึ้นถึงระดับมาตรฐาน

2.4 มีแหล่งวิทยบริการที่เป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้า ซึ่งจะ เป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญของระบบการจัดการศึกษา โดยแหล่งวิทยบริการดังกล่าวจะต้องสมบูรณ์ ทันสมัย ได้มาตรฐานที่เพียงพอต่อการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน สามารถศึกษา ค้นคว้า แสวงหา

ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อเสริมภูมิปัญญาให้เกิดศักยภาพในการพัฒนา

2.5 มีเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อสนับสนุนให้กระบวนการเรียนรู้ชัดเจน กว้างขวางและน่าสนใจ นอกจากนี้ยังเพิ่มประสิทธิภาพและขยายประสบการณ์สู่การเรียนรู้ที่ทันสมัยของบัณฑิตอีกด้วย

2.6 ปรับระบบการบริหาร งบประมาณ อาคารสถานที่ ให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อการพัฒนางานศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์และดนตรี เพราะงานศิลปะเหล่านี้จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และมีสถานที่ที่ได้มาตรฐาน (เช่น โรงละคร) สำหรับฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อันเป็นกิจกรรมเสริมประสิทธิภาพก่อนการนำเสนอผลงานต่อสาธารณชน ดังนั้น ความพร้อมทางด้านงบประมาณ และสถานที่จึงมีความสำคัญอย่างมากต่อกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษามีคุณภาพ

2.7 ใช้ระบบการวิจัยในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการแสดงการพัฒนาของผลผลิตในปัจจุบัน ใช้ระบบการสืบทอดแบบที่เคยทำมาในอดีต คือการเรียนการสอน เป็นการเน้นการถ่ายทอดโดยระบบการเรียนรู้แบบเลียนแบบ ซึ่งในปัจจุบันถือว่า ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาและการส่งเสริมประสบการณ์ของผลผลิต บัณฑิตในอนาคตของวิทยาลัยนาฏศิลป์ จะต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สมบูรณ์ด้วยระยะเวลาที่สั้นลง ท่ามกลางบริบทที่กว้างขวาง หลากหลาย และรวดเร็ว ระบบการจัดการเรียนการสอนจึงต้องได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

3. ผลผลิตที่คาดหวัง คือ

3.1 ศิลปินและครู ที่มีความรู้ความสามารถ มีบุคลิกภาพดี และมีคุณธรรม

3.2 นักวิชาการมีความสามารถในการทำงานวิชาการ และงานวิจัยระดับพื้นฐานด้านการพัฒนาผลงานการแสดง และความรู้ในวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งเป็นนักคิด นักเขียน นักค้นคว้า สามารถเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ด้านนาฏศิลป์และดนตรี ให้แก่นักเรียน เยาวชน และผู้สนใจได้

3.3 นักศิลปวิทยา มีความสามารถทำงานทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลังของการแสดงและการเผยแพร่ที่ครบวงจร บัณฑิตในสาขานี้สามารถประกอบอาชีพในด้านศิลปวัฒนธรรมและการแสดงได้อย่างกว้างขวางตามความต้องการที่หลากหลายของสังคมปัจจุบัน

ตารางที่ 16 สาระสำคัญของทางเลือกที่ 1: ขยายสาขาวิชาเพื่อยกมาตรฐานวิชาชีพในตลาดงาน

เป้าหมาย	กระบวนการ	ผลผลิต			
<p>ยกมาตรฐาน วิชาชีพใน ตลาดงาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ขยายหลักสูตรโดยการสร้างสาขาวิชาชีพพื้นฐานด้านนาฏศิลป์และดนตรีให้สนองตอบตลาดงาน - พัฒนาบุคลากรและระบบการบริหาร - พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนและการแสดงให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน - พัฒนากิจกรรมศิลป์ที่สร้างสรรค์ 	<p>คิดเป็น ทำเป็น ใช้เป็น</p>			
		ศิลปิน	นักศึกษา การศึกษา	นัก วิชา การ	นัก ศิลป์ วิทยา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.2.2 ทางเลือกที่ 2 : สู่สถาบันวิจัย เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาองค์ความรู้

ด้านศิลปวัฒนธรรมไทย

1. เป้าหมาย เพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้และนักวิจัยทางศิลปวัฒนธรรม ด้านนาฏศิลป์และดนตรี

2. กระบวนการ มุ่งเสริมสร้างกิจกรรมการวิจัยเพื่ออนุรักษ์และพัฒนา องค์ความรู้และรูปแบบของวัฒนธรรมไทยด้านนาฏศิลป์และดนตรี เช่น การจัดหมวดหมู่ขององค์ความรู้ให้เป็นระบบ สร้างความรู้ใหม่ และสร้างหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษา สร้างนักวิจัย และนักวิชาการระดับสูง เพื่อรับผิดชอบในการเป็นอาจารย์ ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ สามารถอนุรักษ์ ประยุกต์ สร้างสรรค์ ได้อย่างมีระบบระเบียบและมีเอกลักษณ์ไทย หลักสูตรในระดับ บัณฑิตศึกษานี้ ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความถนัดและความต้องการโดยแยกออกเป็นสาขา วิชาต่าง ๆ เช่น ศิลปิน ครู นักวิชาการ นักศิลปวิทยา ซึ่งได้แก่ ธุรกิจการแสดง มัคคุเทศก์และ อื่นๆ ที่เป็นสาขาวิชาพื้นฐานของศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์และดนตรี เมื่อจบการศึกษามหาบัณฑิต สามารถออกไปประกอบอาชีพได้อย่างภาคภูมิใจและสร้างสรรค์ในสังคม การดำเนินงานที่สำคัญใน ทางเลือกนี้ ควรมีดังนี้

2.1 ขยายระดับการศึกษาของหลักสูตรให้ถึงระดับปริญญาโท ในทาง เลือกนี้ เป็นความจำเป็นที่จะต้องมียุคกลางที่มีความรู้ ความสามารถที่เข้มทั้งด้านปฏิบัติและทาง ด้านทฤษฎี แนวการวิจัยที่ควรส่งเสริมคือการสร้างทฤษฎีจากการปฏิบัติ การวิจัยและพัฒนา และ การวิจัยปฏิบัติการ ซึ่งจะก่อให้เกิดวิวัฒนาการขององค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมไทยอย่างมั่นคง และยังประโยชน์ต่อการพัฒนามนุษย์และสังคมด้วยศิลปะและวัฒนธรรม

2.2 กระจายการจัดการศึกษาในระดับสูง (ปริญญาตรี-ปริญญาโท) ไปสู่ส่วนภูมิภาค เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้กว้างขึ้น สามารถรองรับผลผลิต การผลิต การอนุรักษ์ และการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างใกล้ชิด ซึ่งสามารถป้องกันความเบี่ยงเบนที่ มักจะเกิดกับวิชนาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสืบสานและพัฒนาในส่วนกลางได้อีกด้วย

2.3 มีระบบการกระจายอำนาจ ให้แต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัด การศึกษาด้านนาฏศิลป์ และดนตรี สามารถร่วมกันบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง โดยมีหน่วยงาน ส่วนกลาง เป็นหน่วยส่งเสริม และดูแลกำกับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง สร้างสรรค์ และ

มีประสิทธิภาพ

2.4 พัฒนาระบบประกันคุณภาพ และระบบการประเมินผลทางวิชาการ และวิชาชีพขึ้น อาจจัดเป็นองค์กร เพื่อเป็นศูนย์กลางในการควบคุมมาตรฐาน ทั้งด้านวิชาการ คุณภาพของนักวิชาชีพ ตลอดจนอ่านวยประโยชน์ในเชิงประกันความสมดุลระหว่างวิชาการ และ วิชาชีพ รวมทั้งการสร้างผลผลิตและการประสานผลประโยชน์ต่อสังคม

2.5 ส่งเสริมให้เกิดการสร้างและพัฒนาผลงานด้วยกระบวนการวิจัย การสัมมนาและการประชุมวิชาการอย่างตรงตามความสนใจ และความต้องการของบุคลากร อย่างต่อเนื่อง สามารถนำไปบูรณาการกับงานสอนและงานบริการได้เป็นอย่างดี

3. ผลผลิตที่พึงประสงค์

3.1 ผลผลิต คือ นักวิจัย นักวิชาการ ศิลปิน นักการศึกษา และ นักวิชาชีพระดับสูงที่มีความรู้ ความสามารถในด้านศิลปวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทาง วิชาการต่อไป และ/หรือมีความรู้เชี่ยวชาญในการปฏิบัติด้านนาฏศิลป์และดนตรี

3.2 ผลผลิตสามารถประกอบการได้ด้วยตนเอง โดยไม่มุ่งไปสู่ภาค ราชการเพียงทางเดียว สามารถทำงานในภาคเอกชน และประกอบอาชีพอิสระ รวมทั้งสามารถ จัดตั้งเป็นคณะหรือบริษัท เพื่อผลิตผลงานใหม่ ๆ ในทางสร้างสรรค์ ทันสมัย โดยคงความเป็นไทย ไว้มิให้เสื่อมสูญ

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 สารสำคัญของทางเลือกที่ 2 : ผู้สถาบันวิจัยเพื่ออนุรักษ์และพัฒนาองค์ความรู้
ด้านศิลปวัฒนธรรมไทย

เป้าหมาย	กระบวนการ	ผลผลิต		
- สร้างและพัฒนา องค์ความรู้ และวิชาชีพ ด้วยกระบวนการวิจัย	- เพิ่มสาขาวิชาสาขาให้ครบ วงจร - ขยายหลักสูตรถึงปริญญาโท - กระจายอุดมศึกษาสู่ ส่วนภูมิภาค - กระจายอำนาจในการ บริหาร	- ผลผลิตมีความเป็นเลิศ - สามารถประกอบการได้ ด้วยตนเอง		
		นักวิจัย	นักวิชา การ ระดับสูง	ผู้ เชี่ยวชาญ การ แสดง

6.2.3 ทางเลือกที่ 3 : ปฏิรูประบบสู่ความเป็นไทยที่ยั่งยืน

1. เป้าหมาย คงความเป็นไทยที่ยั่งยืน

2. กระบวนการ มุ่งพัฒนาระบบของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในระดับ "ปฏิรูป"

เพื่อให้ระบบงานของวิทยาลัยนาฏศิลป์ได้มาตรฐาน ทั้งด้านบริหาร การจัดการศึกษา การสืบสาน และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทยให้รุ่งเรือง ทนสมัย เป็นผู้นำในการใช้ศิลปวัฒนธรรมเป็นสื่อในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม โดยมีให้เสีบริบบแบบความเป็นไทย ภายใต้ปัจจัยการสร้างสังคม ในระบบการประสานองค์ความคิดระหว่างนักวิชาการ นักปฏิบัติ และผู้ใช้ประโยชน์ ด้วยกระบวนการดังนี้

2.1 การจัดระบบขององค์กร มีสถาบันพัฒนาการสอนนาฏศิลป์และดนตรีที่แยกเป็นหน่วยงานอิสระ มีงบประมาณโดยเฉพาะ และต้องมีการจัดแบ่งหน้าที่ของสถาบันใหม่

2.2 ปฏิรูประบบและวิธีบริหาร โดยผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ทนสมัย และสามารถมองภาพข้างหน้าตลอดแนวว่า ควรมีกลยุทธ์ แผนการ และกระบวนการอย่างไร ในการบริหารจัดการให้สถาบันสามารถจัดการศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก

2.3 ปฏิรูประบบการศึกษา โดยให้มีแผนจัดการศึกษาในภาพรวมทั้งตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับปริญญาเอก เพื่อให้วิทยาลัยสามารถปฏิบัติภารกิจด้านศิลปวัฒนธรรมได้ครบวงจรทั้งเชิงอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ และพัฒนา

2.4 ปฏิรูประบบการเงิน และงบประมาณ โดยควรมีการวางแผนและนโยบายล่วงหน้า ระยะ 5 ปี ถึง 10 ปี เพื่อประโยชน์ด้านงบประมาณ และการปฏิบัติ ภาระงานในอนาคตที่มั่นคง

2.5 สร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ให้มีความกว้างขวางและลึกซึ้ง เพื่อประโยชน์ด้านการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมของชาติ

3. ผลผลิตที่พึงประสงค์

เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ และ/หรือ เป็นศิลปินชั้นเยี่ยมในระดับประเทศชาติ และระดับนานาชาติ

ตารางที่ 18 สารสำคัญของทางเลือกที่ 3 : ปฏิรูประบบสู่ความเป็นไทยที่ยั่งยืน

เป้าหมาย	กระบวนการ	ผลผลิต
คงความเป็นไทยที่ยั่งยืน	1. มีการปฏิรูป <ul style="list-style-type: none"> - การจัดระบบขององค์กร - ระบบการบริหาร - ระบบการจัดการศึกษา - ระบบการเงิน และ การงบประมาณ 2. วิจัยเพื่อสร้างและพัฒนา องค์ความรู้ทาง ศิลปวัฒนธรรมไทยด้าน นาฏศิลป์และดนตรี ให้ยัง ประโยชน์อย่างกว้างขวาง และลึกซึ้ง	1. องค์ความรู้ทาง ศิลปวัฒนธรรมไทยด้าน นาฏศิลป์และดนตรีที่ยัง ประโยชน์ต่อการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์และสังคม 2. ผู้นำทางศิลปวัฒนธรรม ไทยที่มีความเป็นเลิศ ทางวิชาการในระดับ นานาชาติ

6.3 ความคิดเห็นของคณะผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิค่อทาง เลือกในอนาคค

หลังจากที่ได้ข้อสรุปทางเลือกในอนาคค 3 ทางของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในการพัฒนา ศิลปวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยได้นำเสนอทางเลือกดังกล่าวต่อคณะผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน (ดูรายนามจากภาคผนวก ค) โดยการส่งเอกสารให้พิจารณาล่วงหน้าและจัดการ ประชุมเพื่อผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของทางเลือกในอนาคคของ ทั้ง 3 ทาง แล้วจัดการประชุมในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2540 เวลา 13.30-16.00 น. ณ ห้องประชุม 2 ชั้น 4 อาคาร 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญและ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่านได้ให้ความสำคัญและสนใจต่องานวิจัยนี้อย่างมาก โดยได้ซักถามรายละเอียด ของผลการศึกษาในแต่ละระยะ แล้วได้มีการอภิปรายความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของทาง เลือกในอนาคคที่นำเสนออย่างกว้างขวาง พร้อมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เมื่อนำข้อมูลจาก การประชุมมาวิเคราะห์และประมวลแล้ว สรุปได้ดังนี้

6.3.1 ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับการศึกษาในเชิงประวัติศาสตร์ ที่แบ่ง อดีคของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ออกเป็น 3 ยุค และได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในเชิงวิวัฒนาการของ ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์และดนตรีว่า ในช่วงแรกนั้นเป็นนาฏศิลป์และดนตรี เพื่อ "ราชสำนัก" ต่อมาได้มีพัฒนาเป็นนาฏศิลป์และดนตรีเพื่อ "ราชการ" และในช่วงสุดท้ายนี้ เป็นนาฏศิลป์และ ดนตรีเพื่อ "ประชาชน" ซึ่งรูปแบบการแสดงของนาฏศิลป์และดนตรี ได้เปลี่ยนแปลงในลักษณะ ของการเพิ่มความหลากหลายอย่างเป็นองค์รวมมากขึ้นเรื่อย ๆ และในยุคต่อไปน่าจะมีแนวโน้ม ที่จะพัฒนาไปสู่ยุคนาฏศิลป์และดนตรีเพื่อ "คุณภาพชีวิต"

6.3.2 ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นด้วยกับการสรุปในสภาพปัจจุบันและปัญหาว่า ผลผลิตของวิทยาลัยนาฏศิลป์นั้น ถดถอยลง และความนิยมในการเข้าเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์นั้น ลดลงมาก และเห็นด้วยกับผลการวิเคราะห์ว่า สาเหตุสำคัญของคุณภาพที่ลดลงนี้มาจากปัญหา ของหลักสูตร (ที่กำหนดเป้าหมายไม่ชัดเจน และขาดการบูรณาการอย่างเป็นเอกภาพระหว่างวิชา นาฏศิลป์และดนตรีกับวิชาสามัญ) การใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลางของ

การเรียนรู้ การไม่ให้ความสำคัญในการเรียนรู้จากการแสดงและความจำกัดของหลักสูตร (ที่เน้นการเรียนการสอนเฉพาะเบื้องหน้าของการแสดง ไม่เน้นเบื้องหลังของการแสดง และเน้นเฉพาะการแสดงหรือการถ่ายทอดวัฒนธรรมในบริบทของบนเวที ไม่เน้นการแสดงในรูปแบบหรือบริบทอื่น เช่น โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และสื่อมวลชนอื่น ๆ) ปัญหาการขาดแคลนนักวิชาการสาขา นาฏศิลป์ ดนตรี และเห็นด้วยว่ามีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน ในการทำทะเบียนศิลปินแห่งชาติ นำเทคโนโลยีมาช่วยบันทึกองค์ความรู้ของท่านเหล่านี้ไว้ ทั้งต้องรวบรวมประวัติและผลงานของบรมครูทางนาฏศิลป์และดนตรีไว้ เพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

6.3.3 ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า ทางเลือกในอนาคตของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามที่นำเสนอ นั้น เป็นทิศทางในอนาคตที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะ เมื่องานวิจัยนี้เป็นจุดเริ่มต้น จึงจำเป็นต้องมีกิจกรรมต่อเนื่องจาก โครงการวิจัยนี้ โดยขอให้วิทยาลัยนาฏศิลป์สร้างหลักสูตรของแต่ละทางเลือกออกมาให้เป็นรูปธรรม ควรใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยกระบวนการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันตรวจสอบ ปรับปรุง พัฒนา ระหว่างอาจารย์ผู้สอนสายวิชาสามัญกับผู้สอนสายวิชานาฏศิลป์ ระหว่างบุคคลภายในกับบุคคลภายนอกวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามที่งานวิจัยเรื่องนี้ได้ใช้เป็นกระบวนการศึกษาปัญหา และการเสนอทางเลือกในอนาคต

6.3.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้คือ

6.3.4.1 ในการปรับปรุงหลักสูตร ควรให้มีการบูรณาการวิชาสามัญกับวิชานาฏศิลป์และดนตรี จัดวิชานาฏศิลป์และดนตรีแบบราชสำนัก และแบบพื้นบ้านให้มีความสอดคล้องกัน ขยายหลักสูตรให้มีวิชาชีพศิลปะที่เข้ากับการแสดง ทั้งที่เป็นเบื้องหน้าและเบื้องหลังของการแสดง รวมทั้งการเขียนบท เพื่อนักเรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนได้ตามถนัด และช่วยให้นักบัณฑิตที่จบออกไปสามารถประกอบอาชีพในตลาดงานได้อย่างกว้างขวาง

6.3.4.2 ต้องพยายามหาวิธีการให้ผู้บริหารระดับสูง เห็นคุณค่าและความสำคัญของงานศิลปวัฒนธรรมไทยกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม อันจะนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการพัฒนางานด้านนาฏศิลป์และดนตรี

6.3.4.3 ต้องพัฒนาบุคลากร โดยเน้นการพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ของ ครูให้เพิ่มมากขึ้นในด้านหลักสูตร การสอนและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ช่วยการสอน ให้ครู สามารถเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน อันจะนำไปสู่การสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน

6.3.4.4 ต้องเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน ในลักษณะการฝึกหัดขั้น พื้นฐานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ วิทยาลัยนาฏศิลป์ต้องสร้างเสริมให้มีกิจกรรมการแสดงของ นักเรียนทุกระดับอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะผู้ที่สำเร็จการศึกษา ต้องจัดแสดงผลงานด้านนาฏศิลป์ และดนตรีอย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อปี

6.3.4.5 คุณภาพการศึกษาและการแสดงจะดีได้มาตรฐานนั้น วิทยาลัย นาฏศิลป์จำเป็นต้องมีสถานที่ฝึกหัด ห้องปฏิบัติการ เวทีการแสดง ที่มีอุปกรณ์ที่สมบูรณ์และทันสมัย

6.3.4.6 ผลผลิตด้านการศึกษา ต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก รู้จักสร้าง คนดู และสามารถจัดการแสดงได้ทั้งอนุรักษ์ ประยุกต์ สร้างสรรค์และฟื้นฟู

6.3.4.7 ผลผลิตทางด้านการแสดง ต้องจัดให้คนดูเข้าใจง่าย จึงมีความ จำเป็นที่ต้องเลือกใช้กลยุทธ์และเทคนิคให้เกิดความสนใจ ชื่นชม และตั้งใจ ต้องการติดตามชม โดยเฉพาะวิทยาลัยนาฏศิลป์ภูมิภาค ต้องการให้จัดแสดงเกี่ยวกับวรรณกรรม และ/หรือนิทานพื้นบ้าน โดยนำมาจัดทำบทและปรุงแต่งให้คนดูเกิดความรู้สึกรักท้องถิ่น สร้างความสามัคคี มีความยินดีที่ ได้เห็นการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์ เพื่อช่วยกันทำนุบำรุง รักษา และสืบทอดต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย